

IUNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
INSTITUT MEZINÁRODNÍCH STUDIÍ
U kříže 8, 158 00 Praha 5
Tel. 0042/251080250
Fax 0042/251620294

Oponentský posudek na diplomovou práci Hany Kopecké

Vzestup a pád New Labour. Politická ideologie, nebo trend?

Diplomová práce Hany Kopecké za zavádějícím podtitulkem (z práce není zřejmé, co by mělo být zmiňovaným trendem, a i po jejím pečlivém prostudování se lze jen domýšlet, co přesně měla autorka na mysli onou binární opozicí „politická ideologie vs. trend“) skrývá fundovanou a svižnou studii vývoje britské politiky a jejího socio-ekonomického kontextu posledních dvou desetiletí, zároveň je ale ukázkou nezvládnutého výzkumného programu – nezvládnutého, protože nevhodně vytyčeného a nedůsledně provedeného. Autorka nicméně prokázala svou schopnost přesvědčivě zvládnout a analyzovat komplexní problematiku a přes kritické připomínky, které níže shrnuji, předložila text, který může být obhajován jako magisterská absolventská práce.

Autorčin přístup ke zkoumané problematice je originální v tom, že nechápe pojem New Labour konvenčně jako konkrétní vývojovou fázi Labouristické strany, ale jako politickou ideologii/filosofii/program, jehož nositelem by mohl být, a přinejmenším zčásti v současnosti je, i jiný politický subjekt (Konzervativní strana). Tento pohled nepochybně otevírá nové interpretační možnosti, je však otázka, zda substantivum Labour není přece jen příliš matoucí a zda by nebyl vhodnější jiný název (ne nutně nejobvyklejší „Third Way“). Samotné vymezení politické ideologie New Labour, jak ji autorka chápe, je příliš stručné a podle mého názoru zúžené (s. 33nn).

V úvodu práce autorka srozumitelně vymezuje cíle práce, předkládá své teze, nastiňuje strukturu textu, vymezuje některé pojmy a zařazuje postačující rozbor literatury. Potud je vše v pořádku, jakkoli absence detailnějšího rozboru volební kampaně v roce 2010, především analýza toho, jak obě hlavní strany usilovaly o obsazení politického středu, se v závěru práce ukáže jako citelná. Výhrady je nicméně nutné mít k terminologii, již autorka používá, a přinejmenším k některým aspektům zvolené metodologie. Autorka pracuje se třemi hypotézami, jež v závěru prohlašuje za (v různé míře) potvrzené. Není však vůbec jasné, jak k těmto hypotézám dospěla (na základě politologických teorií, sekundární literatury?), navíc v samotné práci tyto hypotézy spíše (či zároveň) hrají roli premis. Za ještě větší

prohřešek však považuji jiné věci: především autorka v úvodu postuluje značné množství proměnných – či spíše „proměnných“. V dalším textu od této terminologie kauzálního výzkumu sice ustupuje a spíše hovoří o „faktorech“, přesto: podle čeho rozlišuje mezi nezávislými a zprostředkujícími proměnnými? Jakých hodnot mohou jednotlivé proměnné nabývat (proměnnou se přeci rozumí veličina, jež nabývá různých hodnot)? Jak autorka bude poměřovat relativní váhu jednotlivých proměnných, tj. pracuje implicitně s nějakou hierarchizací těchto proměnných/faktorů? Nic z toho není v úvodu ani metodologické kapitole dostatečně vysvětleno. Stejně tak „data“: těmi se ukazují být (alespoň tak to vyplývá z příslušné podkapitoly 2.2.3) názory prezentované v akademické literatuře a v tisku – je možné toto považovat, s ohledem na předmět výzkumu, za data? Tím, že se autorka téměř výlučně soustředila na sekundární zdroje (jichž nicméně shromáždila velmi reprezentativní soubor) a rezignovala na vlastní analýzu textů (až už obsahovou, anebo diskurzivní), výrazně omezila svoje možnosti identifikovat to, co je pro její chápání dynamiky britské politiky klíčové: konkrétní politické a rétorické strategie, jimiž se strany snaží obsadit politický střed.

Tím se dostávám k poslední koncepční výhradě: chápání tohoto (místy až mytického) středu není v práci ani dostatečně jasně vymezené; autorka se dokonce zdá bez jakékoli opory klást rovnítko mezi politický střed a střední třídu!

V téměř stostránkové práci je velmi obtížné zcela se vyvarovat faktografických nepřesností a i Hana Kopecká se dopustila několika věcných chyb, např. při volbě londýnského starosty v roce 2008 skončil Livingstone druhý, nikoli třetí (s. 66-7) a Alan Johnson nebyl v době skandálu s poslaneckými náhradami v roce 2009 ministrem zahraničí (s. 84). Poznámkový aparát není stoprocentní – autorka nedodrжуje úzus uvádět při první citaci úplný bibliografický záznam, některé odkazy jsou podivné („ibid cit. dílo“ – odkaz 23). U příloh chybí zdroje.

Jazyková stránka práce je dosti problematická. Text je plný anglicismů, příliš doslovných překladů, nadbytečných anglických výrazů a slov cizího původu: „konsekvence při implementaci jednotlivých *policies*“, profitabilní, paralelní centralizace, monitoring, reputace, inkompetence, „voličská centralita“, „dual premiership“, „strana předsedala národní ekonomické krizi“. Jindy autorka sklouzává do hovorového rejstříku: partaj, „deset let opozičního výprasku“. Křestní jméno premiérky Thatcherové bylo Margaret, nikoli Margareth. Autorka je nekonzistentní v koncovkách ismus/ismus (thatcherismus, labourismus, ale konzervatismus), vynalézá novotvary („drakonistické“ místo drakonické) a dopouští se gramatických chyb („denník“, chyby ve velkých/malých písmenech).

Co je myšleno „sociálními přínosy ideologie“ (s. 21)?

Považuje autorka označení „rudý Ed“ (Miliband) za oprávněné?

Proč/v čem je Clarkeova kapitola v Seldonově sborníku zavádějící? (s. 24)?

Tvoří podle autorky liberální intervencionismus integrální součást politické ideologie New Labour?

Na základě jakého kritéria vybírala autorka politické strany pro Tab. 2 (je škoda, že text na zařazené tabulky neodkazuje a nepracuje s nimi)?

Celkový dojem z předložené práce je rozporuplný. Na jedné straně zajímavá a fundovaná studie, byť podaná v až příliš fragmentované (až klipovité) formě, jež málokdy umožňuje hlubší analýzu, na straně druhé kaširované vědecké pojmosloví a nedotažený příslib skutečného výzkumného projektu. Z toho plyne i mé hodnocení této práce známkou **velmi dobře**.

V Praze dne 8. června 2011

Mgr. Jan Váška
jan.vaska@gmail.com